

Evald Flisar

SUTRA

(ĆE BITI BOLJE)

LICA:

Aleksej Ivanovič MIŠKIN

Nikolaj Nikolajevič REMBRANT

Ivan Aleksejevič NIŽINSKI

Ivan Petrovič JESENJIN

(Ulazi Rembrant, odeven u ogromnu crnu bundu)

REMBRANT (trljajući ruke): Dobro jutro, sobice... Dobro jutro, vatrice... Kako bi **divno** pucketala da imamo drva, da imamo kamin... Dobro jutro ptičice...

NIŽINSKI: Dobro jutro, cvećance...

REMBRANT: Dobro jutro, cvećance...

NIŽINSKI: Dobro jutro, sunašce...

REMBRANT: Dobro jutro, sunašce... Nikolaj Nikolajevič Rembrant želi ti prijatno prolećno jutro...

NIŽINSKI: Dobro jutro, Nikolaju Nikolajeviču.

REMBRANT: Dobro jutro, Ivane Aleksejeviču. Izgledate, veoma, veoma... kako bih rekao... veoma... izbljuvano.

NIŽINSKI: Nisam mogao oka da sklopim.

REMBRANT: Ja nisam uopšte mogao da spavam. Imao sam užasnu noćnu moru.

NIŽINSKI: A ja? Sanjao sam veliku crnu mrlju u daljini, na belom snežnom horizontu, kako se približava i postaje sve veća i veća... i veća...

(Ulazi Jesenjin, zamišljen, odeven u veliki zimski kaput. Zastaje na sred sobe, Nižinski i Rembrant ga ne primećuju)

REMBRANT: ... i veća, praćena užasnim vetrom...

NIŽINSKI: Kako znaš?

REMBRANT: ... promaljala se iz bele snežne daljine ta crna stvar...

NIŽINSKI: ... s početka kao tačka, onda kamenčić, zatim oblak koji je tutnjao, tresao, grmeo... a kada me je obuhvatio, zavitlao me je sa zemlje u vazduh kao.. kao...

REMBRANT: kao staru novinu...

NIŽINSKI:... kao gomilu đubreta, i bacao amo-tamo kao.. kao...

REMBRANT:... kao jesenji list!

NIŽINSKI: ... kao jesenji list.

REMBRANT: A kada je prestao da se poigrava mnome kao sa jesenjim listom, nisam pao na zemlju, već sam ostao da lebdim u mračnoj praznini.

NIŽINSKI: A u toj mračnoj praznini ... Ukrali ste mi san, Nikolaju Nikolajeviču.

REMBRANT: Vi ste ukrali moj, Ivane Aleksejeviču.

(Pauza. Sa dubokim predosećanjem zla, obojica se okreću)

NIŽINSKI, REMBRANT: Aaaaaa!

JESENJIN: Dobro jutro, Ivane Aleksejeviču, Nikolaju Nikolajeviču.

REMBRANT: Dobro jutro, Ivane Petroviču. Veoma ste bleđi.

NIŽINSKI: Nemojte nam reći – i vi ste ružno sanjali?

JESENJIN: Ne, bio sam napolju, iz snežne daljine nam se približava crna mrlja.

(REMBRANT i NIŽINSKI se pogledaju)

REMBRANT: Optička varka...

NIŽINSKI: Potpuno uobičajena u snežnim predelima...

REMBRANT: Lisica.

NIŽINSKI: Ili zec!

JESENJIN: Kretala se uspravno.

NIŽINSKI: Sibirski medved.

REMBRANT: Nikita će se pobrinuti za to, znate koliko je srećan kada mu se pruži prilika da ubije medveda.

NIŽINSKI: Sibirski medvedi često imaju naviku da se kreću uspravljeni.

JESENJIN: Ali, koliko je meni poznato, nemaju naviku da nose kofer.

(NIŽINSKI i REMBRANT se ponovo pogledaju)

REMBRANT: Koliko je bila udaljena ta mrlja kada ste je opazili, Ivane Petroviču?

JESENJIN: Bila je jedva vidljiva.

REMBRANT: I vi ste videli da nosi kofer?

JESENJIN: To sam opazio kada se približila.

REMBRANT: Ivane Petroviču, uzevši u obzir razdaljinu i vreme kada ste poslednji put videli „dolazeću mrlju“ s koferom, po vašem mišljenju, gde je ona sada, po vašem mišljenju?

(JESENJIN siđe)

(Snažno kucanje. JESENJIN, REMBRANT i NIŽINSKI se zalede. Zatim se polako okreću ka vratima. Kucanje se ponavlja)

JESENJIN: Po mom mišljenju.... Hoćete Vi, Nikolaju Nikolajeviču?

REMBRANT (Nižinskom): Ivane Aleksejeviču?

NIŽINSKI: Zar ne biste Vi, Ivane Petroviču?

JESENJIN: Ne.

(Kucanje... JESENJIN se vraća i sedne)

JESENJIN: Dakle?

REMBRANT: Dakle?

NIŽINSKI: Neko je napolju.

JESENJIN: I?

REMBRANT: I?

NIŽINSKI: Kaže da je sudija.

JESENJIN: Pa?

REMBRANT: Pa?

NIŽINSKI: Kaže da je došao da deli pravdu.

(Smeh)

JESENJIN: Stani!... Pustite ga unutra.

(Ulazi Miškin, noseći veliki izlizan kofer, obučen u beli krzneni kaput. Iscrpljen je, slomljen, razočaran)

MIŠKIN: Dobro jutro. Dobro jutro.

JESENJIN, REMBRANT, NIŽINSKI: Dobro jutro.

MIŠKIN: Aleksej Ivanovič Miškin. Dolazim iz **Prestonice**. Upravo sam postavljen.

JESENJIN: Nemoguće.

REMBRANT: Greška.

NIŽINSKI: Pogrešna adresa.

MIŠKIN: Imam preporuke.

JESENJIN: U redu, biće kako vi kažete.

MIŠKIN: Hteo bih da se predstavim Vrhovnom sudiji.

JESENJIN, REMBRANT, NIŽINSKI: Zašto?

MIŠKIN: Hteo bih da odmah prionem na posao.

JESENJIN: Pre nego što ste upoznali svoje nove kolege?

MIŠKIN: Gde mogu da ih sretnem?

JESENJIN: Ovde.

REMBRANT: Nikolaj Nikolajevič Rembrant!

MIŠKIN (isto): Rembrant... Neobično ime za **ruskog** sudiju.

REMBRANT: Odbijam da diskutujem o privatnom životu moje majke.

NIŽINSKI: Ivan Aleksejevič Nižinski.

MIŠKIN: Nižinski... negde sam već čuo to prezime?

(NIŽINSKI demonstrira nekoliko plesnih koraka)

JESENJIN: A ja sam Ivan Petrovič Jesenjin (rukuje se)

MIŠKIN: Drago mi je što smo se upoznali, ali sada bih stvarno morao da podnesem izveštaj Vrhovnom sudiji.

JESENJIN: Vrhovnom sudiji?

MIŠKIN: Gde mogu da ga nađem?

(JESENJIN, REMBRANT, NIŽINSKI razmenjuju poglede)

REMBRANT: On se ne oseća najbolje.

NIŽINSKI: Službeno je odsutan.

JESENJIN: Težak je to čovek za razgovor.

NIŽINSKI: Mi ga izbegavamo.

REMBRANT: Nemamo zvanične kontakte.

MIŠKIN: Šta je sa sistemom rada, raspodelom slučajeva, koordinacijom? Zar nije Vrhovni sudija odgovoran za sve to? Moram da ga vidim. Smesta!

JESENJIN: Zar niste umorni?

REMBRANT: Svi ovi tragovi u snegu za vama?

NIŽINSKI: Sigurno ste iscrpljeni?

MIŠKIN: Istina je da sam malo –

JESENJIN: Onda hitro u krevet, topao čaj da ne zaradite upalu pluća.

(Svlači Miškinu kaput)

MIŠKIN (bezvoljno): Ja ipak mislim da bi bilo uputno...

JESENJIN: Potreban vam je odmor.

REMBRANT: Itekakav odmor.

NIŽINSKI: Laku noć, Alekseju Ivanoviču.

(smeh)

NIŽINSKI: „Šta je sa sistemom rada...?”

REMBRANT: Raspodelom slučajeva...?”

JESENJIN: Koordinacijom...?”

(smeh)

(ZAMRAČENJE)

2.

NIŽINSKI: Alekseju Ivanoviču, kako se osećate?

REMBRANT: Da li Vam je bilo dovoljno?

JESENJIN: U Prestonici, naravno, doručak je mnogo sofisticiraniji čin.

MIŠKIN: Ja zaista ranije nisam nikada jeo medveđe šnicle. Zar ne jedete ništa drugo?

REMBRANT: Izbor nam je ograničen.

JESENJIN: Kao prilog medveđim šniclama jedemo uglavnom krompir.

NIŽINSKI: Jako puno krompira.

REMBRANT: Mada, kako vreme prolazi, sve ga je manje i manje.

NIŽINSKI: I, kako vreme prolazi, sve je truliji i truliji.

(uzme mu tanjir)

JESENJIN: Do sada smo uspevali da izbegnemo one trule. Hvala Bogu, imamo i čaja.

SVI: Hvala Bogu!

JESENJIN: Želite li da Vam donesem još, Alekseju Ivanoviču? Pravi ruski čaj.

MIŠKIN: Sigurno nije jednostavno uloviti medveda.

JESENJIN: Ovog što smo pojeli ulovljen je na nekoliko metara od ovog stola.

REMBRANT: Sam Bog zna kako mu je uspelo da se ušunja u zgradu –

NIŽINSKI: Stao je tu, stajao uspravno, na tremu –

REMBRANT: Sav nakostrešen.

NIŽINSKI: Želeo je da uđe, kao da je bio fasciniran mirisom iz kuhinje –

REMBRANT: Nikita je spremao palačinke od krompira –

JESENJIN: Prijateljska vrsta medveda, takav je bio. Prava je šteta što smo morali da ga ubijemo.

NIŽINSKI: Ali meso je bilo ukusno, zar ne?

REMBRANT: Da ne spominjemo krzno.

NIŽINSKI: Kojim ste se, kao što vam je poznato Alekseju Ivanoviču, sinoć vi pokrivali.

MIŠKIN: Čak i sa tim, trebao mi je čitav sat pre nego što sam promrdao prstima.

JESENJIN: Ivane Aleksejeviču, zar se nismo dogovorili da se pobrinete oko Alekseja Ivanoviča?

NIŽINSKI: Dao sam mu pet ćebadi, tri medveđe kože i moj lični kaput.

MIŠKIN: Nisam navikao da spavam na četrdeset stepeni ispod nule.

(NIŽINSKI i JESENJIN sedaju)

JESENJIN: Ja spavam veoma udobno samo sa jednim kaputom i jednom medveđom kožom. Želite li da vam je pozajmim?

REMBRANT: Ako želite, možete uzeti i moju.

MIŠKIN: Hvala, ne treba... ne želim da budem izuzetak.

JESENJIN: Ne želite da budete izuzetak?! Bravo, Alekseju Ivanoviču. (Aplaudira)

NIŽINSKI i REMBRANT: Bravo, Alekseju Ivanoviču, bravo!

MIŠKIN: Ono što bi me zaista zagrijalo je rad. Kada bismo, otprilike, mogli da otpočnemo da radimo.

(JESENJIN, REMBRANT i NIŽINSKI iznenada ustanu)

NIŽINSKI: Dosta je bilo lenčarenja.

JESENJIN: Hiljadu je stvari koje treba obaviti...drago mi je da ste se smestili, Alekseju Ivanoviču.

REMBRANT: Moram da se vratim slikanju. Nedovršeno drvo ne predstavlja lep prizor.

MIŠKIN: Zar sam rekao nešto pogrešno?

NIŽINSKI: Zašto? Normalno je da prionemo na posao nakon doručka.

MIŠKIN: A ja? Kada ću ja dobiti neki posao?

NIŽINSKI: Zima je.

JESENJIN: Zima...

REMBRANT: Zima je.

MIŠKIN: Zar ovde nema pljački, ubistava, parnica?

REMBRANT: Ni za jednu do sad nismo čuli.

MIŠKIN: Ali ovo je Okružni sud.

NIŽINSKI: Sneg nas je odsekao. Pravo je čudo da ste uspjeli da se probijete dovdje.

REMBRANT: Ako ste mislili da ćete poslati nekog sirotog sibirskog lopova na vešala već prvog dana svog nameštenja, previše ste očekivali.

NIŽINSKI: Na takvo zadovoljstvo ćete morati da pričekate.

MIŠKIN: Zapravo, završiću svoje pismo. (sedne)

NIŽINSKI: Pismo?

JESENJIN: Pismo?

MIŠKIN: Pismo.

REMBRANT: Nekome od nas?

MIŠKIN: Ne. Majci koja živi u prestonici.

(REMBRANT i NIŽINSKI se pogledaju, zatim prsnu u smeh)

MIŠKIN: Ne sećam se da sam rekao nešto smešno.

NIŽINSKI: Rekli ste da ćete dovršiti pismo svojoj majci.

MIŠKIN: Zar je to zabranjeno?

NIŽINSKI: Ne. Sve je dozvoljeno.

REMBRANT: Jedini problem je što će malo potrajati dok ga ne pošaljete.

(REMBRANT i NIŽINSKI se smeju. Mrak. U isto vreme razmeštaju stolice.)

(Svetlo na Miškina, koji sedi za stolom i piše)

MIŠKIN: ... Draga mama... usamljen sam ovde... sunce se pojavljuje samo na par sati u toku dana... ostalo je noć... moji prijatelji sudije... pa, možda ne bi trebalo da pre nagljujem sa zaključcima... još uvek nisam sreo Vrhovnog Sudiju... Stari Nikita, sluga, mutav je.... Prošle noći sam ga zatekao u hodniku... stajao je tamo sa svojim lovačkom puškom... zureći u zid... svuda sneg, nikakvog posla... Moje srce, nekada tako toplo, ispunjeno je ledenim kristalom...

(ZAMRAČENJE)

3.

(JESENJIN, REMBRANT, NIŽINSKI, MIŠKIN)

JESENJIN: Gospodo!

NIŽINSKI: I dame!

JESENJIN: Okupili smo se ovde da bi i formalno izrazili dobrodošlicu u našu.... sredinu, Alekseju Ivanoviču Miškinu.

REMBRANT: Koji insistira da postane naš kolega.

JESENJIN: Nismo ga, zaista, očekivali. Uzevši u obzir našu situaciju ne bi moglo da se kaže.

NIŽINSKI: Da nam je životno neophodan.

REMBRANT: Ali on je ovde.

JESENJIN: I mi moramo da se pretvaramo kako nam je izuzetno drago što ga vidimo, i da mu iz dubine duše izrazimo dobrodošlicu. U njegovu čast pripremili smo skromni umetnički program. Nakon izložbe, na programu je baletska predstava, a zatim ćete čuti nešto od moje najnovije poezije. Na kraju, zamolićemo Alekseja Ivanoviča da i on sam da doprinos ovoj našoj maloj svečanosti.

REMBRANT: Bravo, Alekseju Ivanoviču. (tapše)

JESENJIN: Počnimo sa svečanim otvaranjem 25. izložbe našeg kućnog genija, Nikolaja Nikolajeviča Rembranta –

NIŽINSKI: Bravo, Nikolaju Nikolajeviču.

REMBRANT: Dvadeset sedme. (Prilazi JESENJINU) „Svečano otvaranje dvadeset sedme samostalne izložbe našeg kućnog genija“.

JESENJIN: Neoprostiv lapsus, izvinjavam se.

NIŽINSKI: Iz dubine duše!

(JESENJIN prilazi NIŽINSKOM i opali mu šamar)

NIŽINSKI: Samo sam vas citirao.

JESENJIN: Izvinjavam se, Ivane Aleksejeviču. Iz dubine duše.

NIŽINSKI: Hvala Vam, Ivane Petroviču. Niko drugi ne ume bolje i brže da me vrati u stvarnost. Mogu li dobiti još jedan, za potpuno otrežnjenje. Hvala Vam, Ivane Petroviču, iz dubine duše – Nikolaju Nikolajeviču, mogu li Vas zamoliti za uslugu? Oh, kakvo blaženstvo imati tako predusretljive kolege. Alekseju Ivanoviču, molim Vas.

MIŠKIN: Možda neki drugi put.

NIŽINSKI: Kako možete biti tako okrutni?

JESENJIN: A sada, svečano otvaranje dvadeset sedme samostalne izložbe našeg kućnog genija Nikolaja Nikolajeviča Rembranta.

REMBRANT: Gospodo i dame, kao što i sami primećujete, od moje poslednje samostalne izložbe, u mom stvaralaštvu prisutna je važna stilska novina. Ona je, naravno, u vezi sa mojim dobropoznatim pokušajem da se što više približim neuhvatljivom duhu moje centralne teme. Ovde sam kao što vidite, pokušao da ublažim zelenu boju da bih postigao ravnotežu sa braon zidovima zgrade. Ova zelena ovde, na primer, skoro da je zaista stvarna, prosto skače na vas dok je posmatrate, zar ne? Na žalost prevelikim brojem ptica u vazduhu upropastio sam njen uticaj. Na kraju, rekao bih: „Bolje vrabac u ruci nego golub na grani!“ – Ha, ha, ha!

JESENJIN: Bravo, Nikolaju Nikolajeviču.

NIŽINSKI: Nisam znao da su to vrapci, mislio sam da su slepi miševi.

REMBRANT: Nisam ni rekao – vrapci – već ptice.

JESENJIN: I vrapci su ptice, bravo Nikolaju Nikolajeviču!

(JESENJIN i NIŽINSKI aplaudiraju)

JESENJIN: Slušamo vas!

MIŠKIN: Nadam se da vam ne smeta što ću pitati, ali zašto su sve ove slike iste? Ima ih čitava hrpa u sobi; i sve one prikazuju zgradu suda usred procvetalog proplanka.

NIŽINSKI: Pomanjkanje mašte pretpostavljam.

JESENJIN: Naprotiv. Naš kolega REMBRANT je, ako tako poetski smem da se izrazim, opsednut jedinstveom vizijom. Istorija slikarstva puna je sličnih primera. Van Gog i suncokreti, Rafael i anđeli...

MIŠKIN: Pitao sam zato što me je interesovalo, ne da bih kritikovao...

JESENJIN: Da zaključim: naš veliki umetnik, naš kućni genije je – ono što smo na današnjoj veoma uspešnoj izložbi i sami mogli da se uverimo – izoštrio elemente svoje centralne preokupacije –

REMBRANT (ne okreće se): Baš me briga.

(JESENJIN, gestom bespomoćnosti, namiguje NIŽINSKOM da pokuša)

NIŽINSKI (prilazi slici): Ne mogu da verujem. Kako to nisam ranije primetio? Čestitam Nikolaju Nikolajeviču! Ova nijansa braon ovde u desnom uglu glavnih vrata – ona najavljuje izvanredno važnu stilsku preokupaciju –

REMBRANT: Koja nijansa braon?

NIŽINSKI: Ova!

REMBRANT: To je zelena.

NIŽINSKI: To je nijansa zelene koja naginge na braon. Koja, međutim, uspeva da ostane skoro u potpunosti zelena. Ukratko, to je zelenkasta nijansa braon boje je toliko zelenkasta da je skoro potpuno zelena. Čestitam, Nikolaju Nikolajeviču. Ne samo da ste uspeali u stvaranju nove, do ovog časa nepostojeće boje, što je već samo po sebi istorijski događaj, već ste takođe... već ste takođe...

JESENJIN: Uspeli ste, Nikolaju Nikolajeviču, da oplemenite našu svest i pokrepite staru, ali nedovoljno poštovanu istinu da ni jedna pahulja ne pada na pogrešno mesto. Veliko uspeh za koje zaslužujete aplauz.

NIŽINSKI (aplaudira): Bravo, Nikolaju Nikolajeviču. Alekseju Ivanoviču?

(MIŠKIN tri puta zatapše)

JESENJIN (popne se na stolicu): A sada naš sledeći veliki događaj Ivan Aleksejevič

NIŽINSKI će izvesti svoj novi balet. Izvolite, Ivane Aleksejeviču.

REMBRANT: Bravo, Ivane Aleksejeviču.

JESENJIN: Ivane Aleksejeviču, molim Vas.

NIŽINSKI: Samo trenutak... znate kako je... do sada nisam nastupao pred Aleksejem Ivanovičem... Jedan, dva, tri...

(balet)

NIŽINSKI: Potpuna katastrofa... ovo neću preživeti...

(JESENJIN i REMBRANT mu pomažu do najbliže stolice)

JESENJIN: Gospodo... bili smo svedoci izuzetno hrabrog pokušaja jednog umetnika da prevaziđe fizička ograničenja.

NIŽINSKI: Stvarno to mislite?

JESENJIN: Na svoja vlastita, već ograničenja koja je Čoveku nametnula majčica Priroda. I za svoj pokušaj, Ivan Aleksejevič zavređuje ne samo naše najdublje simpatije, već potpuno divljenje. (aplauz)

REMBRANT: Bravo, bravo! Zar nam se nećete pridružiti, Alekseju Ivanoviču?

MIŠKIN: Mislim da neću.

NIŽINSKI: Oh, bedo... oh, sramoto...

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču. Eto vam prilike da pokažete svoju velikodušnost, a da vas to ništa ne košta. Steći ćete nekolicinu prijatelja. I ne samo to – pokazaćete nam da se svesni gde ste i šta se očekuje od Vas. I da su svi naši strahovi neosnovani.

MIŠKIN: Oni i jesu neosnovani. Potpuno sam svestan gde sam i šta se od mene očekuje.

JESENJIN: Onda se razumemo.

NIŽINSKI: Ivane Petroviču, predlažem da ponovim nastup. Ostavio sam pogrešan utisak. Aleksej Ivanovič misli da ja ne umem da plešem.

MIŠKIN: Vama je potrebna muzika da biste igrali.

JESENJIN: Vi ne čujete muziku, Alekseju Ivanoviču?

NIŽINSKI: Ne čujete muziku?

REMBRANT: Ne čujete muziku?

(Podiže ruku i puca prstima. Muzika: kratak pasaż Bramsove Mađarske igre br. 5 koji se završava kada JESENJIN pukne prstima druge ruke)

JESENJIN: A ovo?

MIŠKIN: Ne čujem ništa.

REMBRANT: A ovo? Ovo?

(Igraju)

MIŠKIN: Prestanite!!!

(JESENJIN, REMBRANT, NIŽINSKI izmenjuju poglede. NIŽINSKI podiže svoju ruku i puca prstima. **Muzika: Bramsova Mađarska igra br. 6.** REMBRANT i JESENJIN držeći se za ramena igraju rusku narodnu igru. Guraju MIŠKINA i primoravaju ga da igra sa njima. U početku on odbija, zatim im dozvoljava da ga vode, ali ostaje veoma neprilagođen. Najzad skupi snagu i prekine sve. Muzika prestaje)

MIŠKIN: Prestanite! Ovo je atak na moju ličnost. Zahtevam izvinjenje.

(eksplozija smeha)

JESENJIN: Bravo, Alekseju Ivanoviču. Lepo je znati da Vam je ostalo bar osećanje za važnost trenutka.

REMBRANT: Kakvo olakšanje.

JESENJIN: Gospodo, nastavimo našu svečanost.

REMBRANT: Gospodo. Tiho, molim Vas. Za koji čas bićemo svedoci nezaboravnog i neponovljivog estetskog događaja.

JESENJIN (premešta se na sredinu sobe): Kao što vam je poznato, već duže vreme duboko sam zamišljen.

REMBRANT: Nad prirodom stvari –

NIŽINSKI: - i načinima razobličavanja iluzija.

JESENJIN: Napisao sam pesmu za koju se nadam da će nam biti uteha u teškim trenucima. Nazvao sam je: „Polarna elegija“.

NIŽINSKI: Šššš. Tiho.

JESENJIN: Polarna elegija od Ivana Petroviča JESENJINA:

Uteha je ono što imamo

Ne i što želimo.

Nošeni kao pahulje,

Nedodirujući tlo,

Mi smo u prolazu.

Naš jedini smer je

Smer vetra.
Vetar udahnuje život
Trenucima. Vetar jeste uteha.
I uteha je sve što nam ostaje.
Mislima sive magle mi teku...

(Tajac. Zatim aplauz)

REMBRANT: Bravo. Nisam verovao da ću doživeti dan u kojem će me nekoliko stihova tako duboko dirnuti.

NIŽINSKI: Osećam se preporođenoo... čisto... ispunjeno!

REMBRANT: Impresivno – zar ne mislite i Vi tako, Alekseju Ivanoviču?

MIŠKIN: To nije moja oblast.

JESENJIN: Po našem običaju – pripremio sam kopiju za svakog od vas, kako bi „Polarna elegija“ postala deo naše kolektivne svesti.

(Aplauz. REMBRANT, JESENJIN i NIŽINSKI sede na podu okrenuti ka MIŠKINU koji je oslonjen na sto)

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču, molimo Vas! A sad vi

MIŠKIN: Pa, ja – šta?

JESENJIN, NIŽINSKI, REMBRANT: Bravo! (aplauz)

MIŠKIN: Nemam šta da kažem, zaista.

JESENJIN: Ovo je umetničko veče.

MIŠKIN: Na žalost na niti slikam, niti pišem poeziju niti igram uz zamišljenu muziku. Ja sam sudija!

JESENJIN: Poznato nam je to.

REMBRANT: Zimski meseci mogu potrajati.

MIŠKIN: Zašto ne rešavate ukrštene reči? To bi bar unapredilo mentalnu disciplinu. A ovako, bez ikakvog posla iz nedelje u nedelju, čovek mora biti budan dvadeset četiri sata dnevno.

JESENJIN: Ko da bude budan?

MIŠKIN: Sudija u nama!

(smeh)

MIŠKIN: Kuda ćete?

(Prestaju da se smeju i okreću se)

JESENJIN, NIŽINSKI, REMBRANT: U krevet! (izlaze)

(Zatamnjenje. Svetlo se pali na MIŠKINA koji sedi za stolom i piše pismo svojoj majci)

MIŠKIN: Draga majko... bio sam u pravu što se tiče mojih kolega sudija... Dozvolili su sebi da razore unutrašnju disciplinu... Kao deca su, iracionalni, povremeno glupavi... Nesvesni vlastite situacije... neophodna im je pomoć... Da, pomoć...

(ZATAMNENJE)

4.

(Svetlo. MIŠKIN sedi za stolom. NIŽINSKI ulazi i gleda ga. Podigne ruku i puca prstima)

MIŠKIN: Ivane Aleksejveiču, hoću da Vam pomognem.

NIŽINSKI: Hoćemo li da zaplešemo, Alekseju Ivanoviču?

MIŠKIN: Više niste sami, Ivane Aleksejeviču. Od ovog časa ima nas dvojica. Više ne morate.. ne moraš da se pretvaraš kako uživaš u vlastitom zlostavljanju.

MIŠKIN: Da li se ikada žališ?

NIŽINSKI: Kome?

MIŠKIN: Vrhovnom sudiji.

NIŽINSKI: Ah...

MIŠKIN: Zašto da ne?

NIŽINSKI: On je službeno odsutan.

MIŠKIN: Uvek?

NIŽINSKI: Dobićete pametniji odgovor na to pitanje Ivana Petroviča. Hvala, to nije moja oblast. Ja sam plesač.

(Podiže ruku i puca prstima, ali mu je MIŠKIN grubo spušta dole)

MIŠKIN: Kada se on vraća?

NIŽINSKI: Kada prestane da pada sneg.

MIŠKIN: Ali mi smo u polarnom pojasu.

NIŽINSKI: Naravno da smo u polarnom pojasu.

MIŠKIN: Sneg može padati preko cele godine.

NIŽINSKI: Što bi se reklo, pravi razlozi za plesanje. (Podiže ruku, MIŠKIN je grubo spušta)

MIŠKIN: Bez obzira, red je neophodan.

NIŽINSKI: Ovde je sve u redu.

MIŠKIN: Ko kaže?

NIŽINSKI: Ivan Petrovič.

MIŠKIN: I ti mu veruješ?

NIŽINSKI: On je ovde zadužen za razmišljanje. I za koncepte. I tumačenja –

MIŠKIN: I zbog toga mi veruješ?

NIŽINSKI: Naravno.

MIŠKIN: Sumnjam.

NIŽINSKI: U šta?

MIŠKIN: Mislim da mu veruješ iz sasvim suprotnih razloga.

NIŽINSKI: A koji bi to bili razlozi?

MIŠKIN: Prvo, lenj si da bi sam stvorio vlastito mišljenje –

NIŽINSKI: A drugo?

MIŠKIN: A drugo, zbog ovoga. (ošamari ga)

NIŽINSKI: Nije tačno.

NIŽINSKI: Istina, ja nisam baš primer čvrstine. Malo sam... kolebljiv... i... i...mogu li dobiti još jedan šamar?

MIŠKIN: Prevelika kukavica da bi negodovao.

NIŽINSKI: To nije istina. Negodujem u svakoj mogućoj prilici. Toliko negodujem da izazivan negodovanje. Istina je da sam ja jedini u ovom sudu koji negoduje.

MIŠKIN: I jedini koga redovno šamaraju.

NIŽINSKI: Hvala Bogu. Inače bi se raspao.

MIŠKIN: I batine ti pomažu da očvrsneš?

NIŽINSKI: Opominju me da život nije praznik već svakodnevno ispunjavanje obaveza.

MIŠKIN: Šta fali lopati?

NIŽINSKI: Kakvoj lopati sad?

MIŠKIN: Onom kojom čistimo osneg u dvorištu suda, da bi napravili prostor za jutarnje vežbe, i stazu za jutarnji trening, da se nadišemo svežeg vazduha.

NIŽINSKI: Svež vazduh je hladan. Svež vazduh ulazi kroz pukotine na prozorima.

MIŠKIN: Onda, hoćemo li?

NIŽINSKI: Svež vazduh je...

MIŠKIN: Lopata?

NIŽINSKI: Lopata.

MIŠKIN(maršira u mestu): Leva desna, leva desna...

NIŽINSKI: Leva desna, leva desna...

(Izlaze marširajući, ZATAMNENJE)

5.

(Svetlo. JESENJIN i REMBRANT osluškiju zvuk lopata spolja)

JESENJIN: Ko mu je dao lopatu?

REMBRANT: Pronašao je.

JESENJIN: Nisam znao da je imamo.

REMBRANT: Pet.

JESENJIN: Pet lopata?!

REMBRANT: Za čišćenje snega.

JESENJIN: Mi ne čistimo sneg.

REMBRANT: Drugi pre nas jesu. Nije oduvek bilo ovako. Drugačija su vremena.

JESENJIN: Ja ih se ne sećam. Zašto nismo sakrili lopate?

REMBRANT: Zbog naše neutešne žalosti. Za sahranu nesretno –

(JESENJIN stavlja REMBRANTU ruku na usta)

JESENJIN: Lopate je trebalo sakriti da ne bi pale u ruke onih koji žele da vrate točak istorije unazad.

REMBRANT: Dobro, mi ih nismo sakrili i točak istorije se vraća unazad.

JESENJIN: Nonsens. To je MIŠKIN pronašao svoj modus vivendi. Mi ćemo i dalje biti srećna grupa zadovoljnih sudija. Ti ćeš slikati, NIŽINSKI će plesati ja ću filozofirati o smislu života. MIŠKIN će čistiti sneg.

REMBRANT: Ukoliko bi MIŠKIN sam čistio sneg to i ne bi bilo tako loše.

JESENJIN (pritrči prozoru): Oh, Gospode... Zašto mi nisi rekao? Ako izgubimo NIŽINSKOG, imaćemo izuzetno nezdrav balans: dvojica protiv dvojice. Nešto moramo da preduzmemo. Smesta!

REMBRANT: Slažem se.

JESENJIN: Pa zašto nešto ne preduzmeš?

REMBRANT: Prepuštam stvar tvojoj nadmoćnijoj mudrosti.

JESENJIN: Čekaćemo. NIŽINSKI će se umoriti, a MIŠKIN opametiti. Moramo mu pomoći. Zašto ga ne naučiš da... da... slika?

REMBRANT: Imam samo jednu četkicu.

JESENJIN: To je sasvim dovoljno za dvojicu prijatelja.

REMBRANT: Sve što mogu da kažem za MIŠKINA je da ga sažaljevam.

JESENJIN: verovatno te nisam dobro čuo.

REMBRANT: Na način na koji sažaljevam NIŽINSKOG. I Vas, Ivane Petroviču.

JESENJIN: Zašto slonovi imaju velike uši?

REMBRANT (prasne): Da bi mogli da se hlade kada im je vruće. Da bi mogli da se pokriju kada im je hladno. Da bi mogli da lepršaju kroz vazduh dok trube surlama. Izgubio sam kontrolu, izvinjavam se.

JESENJIN: Da dupliramo dozu, za svaki slučaj?

REMBRANT: To ne bi bilo dobro. Mogao bih, na primer, da uzmem lopatu i počnem da čistim sneg.

NIŽINSKI: (Savijen, držeći se za krsta, bane kroz vrata). Zima, zima... (Boreći se za vazduh, pada kraj vrata.).

JESENJIN: Ivane Aleksejeviču!

REMBRANT: Zar nam se nećete pridružiti?

JESENJIN: Naravno da hoće!

MIŠKIN: Zašto odbija da mi pripremi kupatilo?

JESENJIN: Ko?

MIŠKIN: Nikita. Sam sam izneo vedro, zamolio ga da ga napuni snegom i zagreje. On je samo stajao tamo i smejaio mi se. Zašto mi se uvek smeje?

REMBRANT: To je jedini zvuk koj može da proizvede.

MIŠKIN: Hoću da se okupam. Sam bih zagrejao sneg, ali on je u kuhinji, sa puškom i ne pušta me unutra.

REMBRANT: Ja ću porazgovarati s njim. (izlazi)
MIŠKIN: Ne zaslužujem da se sa mnom tako postupa. U svakom slučaju ne od sluge.
JESENJIN: Nikita nije baš sluga.
MIŠKIN: Kuva, briše pod. Pere nam odeću, cepa drva, lovi, šta je ako nije sluga?
JESENJIN: Kućepazitelj je mnogo tačnije.
MIŠKIN: U čemu je razlika? Morao bi da zna svoje mesto i da se shodno tome i ponaša.
REMBRANT (vraća se): U redu je, uradiće. Bio je uznemiren vašim čišćenjem snega.
JESENJIN: Dođite, Alekseju Ivanoviču, molim Vas. Trebalo Vam je dva sata da očistite delić staze od snega, a vetru je trebalo nekoliko minuta da ga ponovo nanese.
MIŠKIN (polako se vraća): Nije moguće... to je poput noćne more...
JESENJIN (Zadržavajući ga): Alekseju Ivanoviču.... odmorite se.
NIŽINSKI: Dobro jutro, Nikolaju Nikolajeviču.
REMBRANT: Dobar dan, izdajice! (prilazi NIŽINSKOM i ošamari ga) Ovo je onaj šamar koji je bio tebi namenjen, a ja sam ga dobio. Zašto slonovi... (muzika)
(Ošamari ga još jednom)

(ZATAMNJENJE)

6.

(Svetlo na sudije koji sede za stolom)
MIŠKIN: Kada je ovaj sud poslednji put zasedao? (Pauza. Gledaju ga)
REMBRANT: Dobro jutro, ptičice.
NIŽINSKI: Dobro jutro, sunašce?
JESENJIN: Dobro jutro, cvećance?
MIŠKIN: Kada ste poslednji put održali suđenje?
JESENJIN: Možete li da se setite, Nikolaju Nikolajeviču?

(REMBRANT podrigne i slegne ramenima)

NIŽINSKI: O čemu se beše radlo? O ukradenim medveđim kožama?
JESENJIN: Tako davno?
MIŠKIN: Koliko davno? Mesec? Godina? Kada ste došli ovamo?
JESENJIN: Prilično davno!
MIŠKIN: Konkretno – šta to znači?
JESENJIN: Nema ničeg konkretnog kada je vreme u pitanju. MIŠKINE, sve je pitanje vlastitog iskustva –
MIŠKIN: Ostavimo filozofiju za srećnije dane. Kada ste postavljeni ovde?
JESENJIN: Ja lično u dane daleke i davne.
REMBRANT: Ponekad vas postave, a onda zaborave na vas. Tamo u prestonici.
MIŠKIN: Ne razumem kako možete da živite ovde i ne radite ništa.
REMBRANT: Ja slikam.

NIŽINSKI: Ja plešem.

JESENJIN: Ja filozofiram o smislu života i to stavljam u stihove.

MIŠKIN: Gluposti! Mi nismo slikari, plesači, pesnici. Mi smo sudije.

REMBRANT: Naš život je pun uzbuđenja i zabave, zaraze...

MIŠKIN: Kako život bez svrhe može biti zabavan? Pogledajte se. Vi ste najbednija grupa ljudi koju sam ikada sreo. Niste srećni.

(Eksplozija smeha. REMBRANT, JESENJIN i NIŽINSKI umiru od smeha. JESENJIN daje signal rukom, smeh prestaje)

JESENJIN: Siroti MIŠKIN!

REMBRANT: Siroti Aleksej Ivanovič!

NIŽINSKI: Siroti Aleksej!

JESENJIN: Sve što želimo je da Vam postavimo nekoliko pitanja.

MIŠKIN: Nemate pravo da mi radite ovo. Mene su postavili iz prestonice to ne možete poreći.

REMBRANT: Bojite li se?

MIŠKIN: Samo Vrhovni sudija ima pravo na ovo. Kada ćete mi omogućiti da se vidim sa njim?

JESENJIN: Sedite.

REMBRANT: Sedite.

NIŽINSKI: Sedite.

(NIŽINSKI čisti stolicu rukavom. MIŠKIN odlučuje da sedne)

JESENJIN: Ustanite.

MIŠKIN: Upravo ste mi rekli da sednem.

JESENJIN: Ne verujem.

REMBRANT: Ni ja.

NIŽINSKI: Mislim da ste upravo rekli MIŠKINU da ustane.

MIŠKIN: Sva trojica ste me zamolili da sednem.

JESENJIN: Zašto onda ne sedite?

MIŠKIN: Jer ste mi rekli da ustanem.

JESENJIN: U redu, sedite.

REMBRANT: Sedite, sedite.

NIŽINSKI: Ustanite.

JESENJIN: Ustanite, sedite.

REMBRANT: Sedite, ustanite.

NIŽINSKI: Sedite, ustanite!

JESENJIN: U redu, zamolite stolicu da sedne.

MIŠKIN: Stolica nema uši.

JESENJIN: Da li Vi imate uši?

MIŠKIN: Da, mada bih trenutno bio srećniji bez njih.

REMBRANT: Odsustvo smisla za humor.

NIŽINSKI: Zastrašujući slučaj.

JESENJIN: Na smrt ćete se smrznuti.

MIŠKIN: Dovoljno mi je toplo, hvala!

JESENJIN: Svaka budala može da se ogrne kaputom, Miškine. Govorim o vašoj svesti. Na severu, bez smisla za humor, koji će otopiti led –

NIŽINSKI: Završićete kao Nikita.

REMBRANT: Zanemećete.

MIŠKIN: Umem da brinem o sebi. Možete li vi?

JESENJIN: Ne samo ja, svi mi!

MIŠKIN: Bojim se da vatra vaše mudrosti nije otopila sneg.

JESENJIN: Zašto slonovi imaju velike uši?

MIŠKIN: Zašto ne pitate njih?

JESENJIN: Mi znamo zašto, pitamo Vas?

REMBRANT: Zašto?

NIŽINSKI: Zašto?

NIŽINSKI: Da bi mogli da se hlade kada im je vruće.

REMBRANT: Da bi mogli da se pokriju kada im je hladno.

JESENJIN: Da bi mogli da lepršaju kroz vazduh dok trube surlama.

JESENJIN: Ovo poslednje ima veze sa umetnošću.

(MIŠKIN se okrene da pođe)

SVI: Bravo!

REMBRANT: Ne interesuje Vas dijagnoza?

MIŠKIN: Vaše bolesti?

JESENJIN: Ne, vaše, doktore. Zakržljalogost dva esencijalna organa. Centra za ha-ha-ha i centra za maštu. Žao mi je, Alekseju Ivanoviču, ali ako želite da zauzmete mesto sudije ovog suda, promislite dobro.

MIŠKIN (duboko zabrinut): Šta se dogodilo s Vama, Ivane Petroviču? (smeh) Nikolaju Nikolajeviču? Ivane Aleksejeviču? Šta je uzrok vašoj tragediji?

NIŽINSKI: A šta ako... Šta ako je Miškin u pravu? Ako nešto nije u redu sa nama? Sa Miškinom nešto nije u redu. Mi smo normalni.

REMBRANT: Mi smo normalni?

ZATAMNJENJE)

7.

(Svetlo. JESENJIN stoji iza stola, NIŽINSKI vežba plesne korake pred njim. MIŠKIN stoji uz vrata. REMBRANT ulazi i ide pravo ka štafelaju)

MIŠKIN: Voleo bih da predložim neke promene. Mi moramo da se probudimo. Da ponovo živimo...Ivane Petroviču, ne možemo ovako da nastavimo.

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču. Uneli ste zbrku i nesigurnost u naš blaženi svet idealne uravnoteženosti. Zarad naše budućnosti, apelujem na Vas da dobro razmislite pre nego što nastavite sa ovakvim ponašanjem.

MIŠKIN: Ovde se ništa ne događa! Sve postaje prošlost. Osećam da nisam stvaran.

JESENJIN: Zašto je toliko važno biti stvaran?

MIŠKIN: Ovde ne postoji cilj. Nešto čemu bi težili. Vaspitavan sam da verujem u sutrašnjicu. Bez nje ja se gubim. Ludim. Kako vam nije jasno? Sutra će biti bolje... Predlažem da raspravljamo o zakonima... da pretresamo zapisnike sa starih suđenja da diskutujemo, ceo život je pred nama, zar ne vidite? (Pauza.) Zašto ste odjednom tako tihi?

JESENJIN: Zabrinuti smo.

REMBRANT: Zabrinuti smo. Da li vam je Nikita dao pušku ili ste je ukrali?

NIŽINSKI: Nikita nikom ne pozajmljuje pušku.

REMBRANT: Sudija, a ne lopov!

MIŠKIN: Zar ne shvatate da sam vam ja prijatelj? Dobro. Ko će od vas da me odvede do Vrhovnog sudije?

JESENJIN: Vi ne shvatate šta zahtevate?

MIŠKIN: Imate 60 sekundi.

REMBRANT: Vi ne znate šta se događa ljudima koji nepozvani odlaze Vrhovnom sudiji?

MIŠKIN: Pedeset sekundi.

JESENJIN: Ovo je ozbiljna stvar, Alekseju Ivanoviču, neophodno je da se konsultujemo. Gospodo!

MIŠKIN: 30 sekundi.

(REMBRANT, JESENJIN i NIŽINSKI diskutuju šaptajući. Prestaju i gledaju u MIŠKINA)

JESENJIN: Žao mi je, nismo uspeali da postignemo konsenzus.

MIŠKIN: Onda, u redu, ti.

JESENJIN: Ja?

REMBRANT i NIŽINSKI: Ti, ti...

JESENJIN: Sačekajte trenutak. Suočili smo se sa slučajem delimične neposlušnosti! Trebalo je da Vas REMBRANT odvede Vrhovnom sudiji, ali on odbija da to i učini.

MIŠKIN: Pitajte ga ponovo.

JESENJIN: Nikolaje Nikolajeviču, naređujem Vam da odvedete Miškina Vrhovnom sudiji i optužite ga za nedozvoljeno posedovanje vatrenog oružja.

REMBRANT: Žao mi je, ne mogu da učinim to. MIŠKIN mi je suviše drag.

JESENJIN: Nikolaje Nikolajeviču, naređujem Vam da odvedete Miškina Vrhovnom sudiji i optužite ga za nedozvoljeno posedovanje vatrenog oružja.

REMBRANT: Rekao sam vam, žao mi je, ne mogu da učinim to. MIŠKIN mi je suviše drag. Evo, vidite koliko mi je drag.

JESENJIN: Ovo nije šala već naređenje.

REMBRANT: To je protiv mojih principa.

JESENJIN: Da li shvatate da vas mogu poslati Vrhovnom sudiji zajedno sa Miškinom?

REMBRANT: Samo izvolite.

JESENJIN: Kako želite. Naređujem Vam da sprovedete sebe i Miškina Vrhovnom sudiji.

REMBRANT: Zašto sebe?

JESENJIN: Zbog neizvršavanja mog naređenja.

REMBRANT: Ali ako odvedem Miškiina ja ne odbijam Vaše naređenje.

JESENJIN: Onda, zašto ga ne vodite?

REMBRANT: Rekao sam Vam: zato što ne želim to!

JESENJIN: Znači opet odbijate moje naređenje?

REMBRANT: Zašto opet, to je još uvek isto naređenje?

JESENJIN: Zaboga, Rembrante.

(REMBRANT se pridružuje MIŠKINU, JESENJIN prilazi NIŽINSKOM)

JESENJIN: Ivane Aleksejeviču, zamolio bih vas nešto.

NIŽINSKI: Da?

JESENJIN: Nedavno ste videli Vrhovnog sudiju. Imate li predstavu gde bi mogao da se nalazi?

NIŽINSKI: Video, Vrhovnog sudiju, ja?

JESENJIN: Možda ga niste baš videli, ali ste svakako imali posla sa njim.

NIŽINSKI: Ja, imao posla, sa njim, zašto?

JESENJIN: Zato što ste vi na najnižoj stepenici ovog suda! Da li se razumemo? Ako mi ne kažete gde bismo mogli da nađemo Vrhovnog sudiju, ja ću... ja ću...

NIŽINSKI: Da me predate Vrhovnom sudiji?

JESENJIN: Ovo je... ovo je.... Oh, Bože... moja glava... Sudijo Rembrant, odustajem od funkcije starijeg sudije. Vi ste nadležni. Vaša je dužnost da nas svu trojicu predate Vrhovnom sudiji.

REMBRANT: Stvarno?

JESENJIN: Stvarno.

REMBRANT: Znači, pošto sam ja stariji sudija, imam pravo da odlučim koga ću da isporučim Vrhovnom sudiji? Ispravno?

JESENJIN: Ispravno!

REMBRANT (okreće se MIŠKINU): Alekseju Ivanoviču Miškine,

MIŠKIN: Šta, Ja?

SVI: Ti, ti!

REMBRANT: Kao najmlađem članu našeg tima, naređujem Vam da predate Jesenjina, Nižinskog i sebe samog Vrhovnom sudiji. Imate 60 sekundi. 30... A sad vi budite stariji sudija.

(MIŠKIN se otetura do središta sobe i pada na pod. Zadnjuri lice u ruke i zarida. Ispada mu puška na pod. NIŽINSKI puca prstima. Bramsova Mađarska Igra br. 5. NIŽINSKI igra oko MIŠKINA. JESENJIN podiže pušku. NIŽINSKI prekida ples, muzika prestaje. JESENJIN puca u vazduh i preplaši MIŠKINA. Smeh.)

8.

(Svetlo. REMBRANT stoji pred štafelajem, slika. JESENJIN sedi sa stolom utonuo u misli, pravi beleške)

REMBRANT: Ja moram nešto da vam kažem. Nije mi dobro.

JESENJIN: To nije istina, Nikolaju Nikolajeviču. Svi smo dobro. Uvek nam je bilo dobro. Uvek će nam biti dobro.

REMBRANT: Osećam kao da stojim na ivici ambisa.

JESENJIN: takva osećanja su prednost stvaralačkih duhova. Nema potrebe da budete zabrinuti, Nikolaju Nikolajeviču. Miškin je prebrodio sve moguće krize i iskušenja. Ne preostaje mu ništa drugo sem da prihvati opšte prihvaćeni red.

REMBRANT: Kada zatvorim oči vidim... ah, kakav užas... Raspeće... Ne... Vešala... Pogubiće nas, Ivane Petroviču... Zatvorite oči i recite mi šta vidite?

(Otvaraju se vrata, NIŽINSKI ulazi puzeći na sve četiri. Sledi ga MIŠKIN sa uperenom puškom)

JESENJIN: Ništa. (otvara oči) Zapravo, zaista vidim nešto, ali verujem da je to optička varka.

REMBRANT: Da, definitivno optička varka.

MIŠKIN: Dobro jutro, Nikolaju Nikolajeviču.

REMBRANT: Dobro jutro, Alekseju Ivanoviču.

MIŠKIN: Dobro jutro, Ivane Petroviču.

JESENJIN: Dobro jutro, Alekseju Ivanoviču. Izgledate veoma ozbiljno.

MIŠKIN: Zabrinut sam da slučajno ne povučem oroz i reznesem vam stopalo. Ili da napravim rupu u glavi Ivana Aleksejeviča.

REMBRANT: To i ne bi bila najveća šteta.

MIŠKIN: Ne bi. Mnogo veća tragedija bi bila da slučajno raznesem životno remek-delo našeg kućnog genija. Ustanite, sedite! Ustanite, sedite!

Ponavljajte za mnom: Mi smo sudije.

OSTALI: Mi smo sudije.

MIŠKIN: Do sada smo živeli u velikoj zabludi.

OSTALI: Do sada smo živeli u velikoj zabludi.

MIŠKIN: Ovo je Sudnji dan.

OSTALI: Ovo je Sudnji dan.

MIŠKIN: Završeno je sa cirkusom, od sada ćemo postupati kako i dolikuje deliocima pravde.

JESENJIN: Od sada je za istinu zadužen Aleksej Ivanovič Miškin.

(REMBRANT, JESENJIN i NIŽINSKI ustaju. MIŠKIN pukne prstima. **Uvod u operu „Svraka kradljivica“ (La gazza ladra).** JESENJIN, REMBRANT i NIŽINSKI razmenjuju poglede, stanu u stroj i počnu da marširaju u krug. MIŠKIN se penje na sto i nadgleda ih blistajući od sreće. Oni marširajući izlaze na vrata. MIŠKIN sa puškom krene za njima. Oni se marširajući vraćaju u pratnji MIŠKINA koji drži pušku na gotovs. Ponovo marširaju i izlaze iz sobe. Vraćaju se marširajući, sa lopatama na ramenima, praćeni MIŠKINOM. Marširaju u krug po sobi, a zatim ponovo izlaze van. Marš prestaje)

MIŠKIN: Jesmo li srećni?

SVI: Vrlo srećni!

MIŠKIN: Dobro raspoloženi?

SVI: Nikad bolje!

MIŠKIN: Šta nam treba?

SVI: Rad!

MIŠKIN: I šta još?

SVI: Ciljevi!

MIŠKIN: Jesmo li umorni?

SVI: Taman posla!

MIŠKIN: Šta ćemo da radimo?

SVI: Sneg da čistimo!

(koreografija)

MIŠKIN: Počnite, Nikolaju Nikolajeviču!

REMBRANT: Uteha nije ono što imamo, već ono što želimo!

NIŽINSKI: Koračamo u stroju, jedva dodirujući tlo!

JESENJIN: Naš jedini pravac, smer je naših dužnosti?

NIŽINSKI: Dužnosti inspirišu budućnost?

REMBRANT: Budućnost određuje sadašnjost?

JESENJIN: Obaveze oslobađaju. (smeje se)

MIŠKIN: Rad oslobađa. Dakle?

REMBRANT: Dakle?

NIŽINSKI: Dakle?

JESENJIN: Dakle?

MIŠKIN: A aplauz?

JESENJIN: Oh... da li ga želite?

MIŠKIN: Ne zato što ja to želim, već kao vaša potreba iz dubine duše!

REMBRANT: Ah! Vi hoćete ovacije i skandiranje? „Bravo, bravo!“ Alekseju Ivanoviču! Kao da je to Vaš udeo u našim umetničkim večerima?

MIŠKIN: Recimo!

JESENJIN: Mislim da je to u redu. Gospodo?!

NIŽINSKI: Iz dubine duše!

REMBRANT, JESENJIN i NIŽINSKI: „Bravo, bravo, Alekseju Ivanoviču!“

MIŠKIN: Ponavljaćemo zajedno ove istine dok ne postanu deo naše kolektivne svesti.

(Ostali pilepe Miškinove „mudrosti“ na oči)

MIŠKIN: Uteha?!

OSTALI: Uteha je ono što nam ostaje, ne i ono što želimo. Nošeni kao pahulje, ne dodirujući tlo, mi smo u prolazu –

MIŠKIN: Šta piše ovde? Zašto me pravite budalom?

JESENJIN: Izgleda da su stare istine vrlo moćne!

MIŠKIN: Prvo nam je potreban red!

JESENJIN: Uspostavili ste red, Alekseju Ivanoviču. Šta dalje, to je pravo pitanje.

(pismo)

MIŠKIN: Draga mama... najzad mi je pošlo za rukom da zavedem red...

ZATAMNJENJE

Kraj prvog čina

ČIN II

1.

(REMBRANT i JESENJIN)

JESENJIN: Šta je bilo, Nikolaju Nikolajeviču?

REMBRANT: Ništa.

JESENJIN: Izgledate tužni?

REMBRANT: Ni Vi ne blistate od sreće.

JESENJIN: To me čudi. Imamo sve moguće razloge da budemo srećni.

REMBRANT: Ja ne vidim ni jedan.

JESENJIN: Sada smo sami.

REMBRANT: To jeste razlog. Ali za šta: radost ili tugu?

JESENJIN: Uteha je jedino što nam preostaje. Nošeni kao pahulje, ne dodirujući tlo.

REMBRANT: Ali, ja dodirujem tlo, Ivane Petroviču, vrlo čvrsto dodirujem tlo.

JESENJIN: Sve je privremeno, Nikolaju Nikolajeviču.

REMBRANT: A i nema više ko da pleše.

JESENJIN: To baš i nije neka šteta, zar ne?

REMBRANT: Bilo je živo dok smo imali Ivana Aleksejeviča.

JESENJIN: Može biti živo i bez njega. Vi i ja ćemo plesati... (igra) ... Vi još uvek imate svoju umetnost..

REMBRANT: Mrzim ovu sliku. Mrzim sve svoje slike. Mrzim četkicu. Mrzim ovo mesto, ovu sudnicu. Ovo vreme, ovaj život, mrzim sebe. Mrzim ceo svet.

JESENJIN: Mrzim i ja.

REMBRANT: Mrzite moje slike?

JESENJIN: Mislio sam na svet.

REMBRANT: Šta mislite gde su sada?

JESENJIN: Kada su otišli?

REMBRANT: Pre deset sati.

JESENJIN: Rekao bih da su među „drugim preminulim“.

REMBRANT: Ivane Petroviču, smem li da Vas pitam nešto? Ali da vaš odgovor ne bude uopšten, filozofski, poetski, već konkretan.

JESENJIN: Nije nemoguće.

REMBRANT: Tamo negde, iza ove bele praznine, iza svih ovih beskrajnih smetova, iza ove snežne zavesa, iza tog vetra koji dolazi sam Bog zna odakle, tamo negde iza svega ovog što nas okružuje... da li postoji... da li postoji...

JESENJIN: Da li postoji šta?

REMBRANT: Da li postoji svet koji nije bela praznina?

JESENJIN: Možda.

REMBRANT: Koji nije snežna zavesa?

JESENJIN: Moguće. I kako to uvek biva, upravo sam završio varijaciju male poeme. Uteha je ono što nas dvojica imamo/ ne što nas dvojica želimo – nošeni poput para snežnih pahuljica / nedodirujući tlo –

(U sobu se utetura NIŽINSKI, bez daha, iznuren, raščupan, drhti. Kolabira na pod na sred sobe. JESENJIN i REMBRANT bulje u njega, zatim se međusobno pogledaju.)

JESENJIN i REMBRANT: Ivan Aleksejevič!

REMBRANT: Nisu vas pojeli vukovi?

JESENJIN: Gde ste zaturili Miškina? Dokle ste stigli?

REMBRANT: Šta ste videli? Ima li ikakvih znakova otapanja?

NIŽINSKI: Zima, zima, zima!...(kolabira)

JESENJIN: A šta je rekao?

REMBRANT: „Zima, zima, zima!“. Pa šta to znači? Da nam predstoji otopljanje?

JESENJIN: Sasvim suprotno, rekao bih.

REMBRANT: I šta onda? Optička varka?

JESENJIN: Definitivno optička varka.

(Ulazi MIŠKIN. Razjapljena usta, divljački izbečene oči, ukočen od hladnoće, šepajući kao mumija koja hoda.)

MIŠKIN: Ivane Aleksejeviču, zar ne postoji način da čovek pobegne?

JESENJIN: Bežite u pogrešnom pravcu.

REMBRANT: Ovde bi trebalo da pobegnete.

MIŠKIN: Ja ću iščeznuti... pretvoriću se u... pahulju.... (padne)

(ZATAMNJENJE)

2.

(Svetlo. REMBRANT iznosi štafelaj u središte sobe. Prekriven je MIŠKINOVIM kaputom.)

JESENJIN: Gospodo...

NIŽINSKI: ... i dame...

JESENJIN: Okupili smo se ovde danas da i formalno poželimo dobrodošlicu u našu sredinu Alekseju Ivanoviču Miškinu. Zarad našeg užitka on je spremio skromni umetnički program... Slika sa koje Aleksej Ivanovič samo što nije skinuo veo, stvorena je u potpunoj tajnosti –

REMBRANT: Mojom četkicom.

JESENJIN: Takoreći pod okriljem noći –

REMBRANT: Mojom četkicom.

JESENJIN: Ovaj umetnički čin, ili, tačnije, slika koju je Aleksej Ivanovič naslikao uz ljubaznu pomoć, nesebične savete i četkicom našeg kućnog genija, svakako će, u to nema sumnje, ne samo očarati svakog od nas, već i zadiviti. Alekseju Ivanoviču, zar nećete da predstavite svoju... svoju... svoj rad?

MIŠKIN: Dozvolite mi da predstavim sliku koju sam stvorio četkicom i uz ljubaznu pomoć i nesebične savete našeg kućnog genija.

REMBRANT: Hoćete li da nam objasnite estetske vrednosti ovog... ove... šta god da je pred nama?

MIŠKIN: Estetske vrednosti ovog „šta-god-da-je-pred-nama su u tome što šta god da je pred nama je potpuno bezvredno.

JESENJIN: Zaista, Miškine, mi se s tiim ne možemo složiti, zar ne, gospodo?

NIŽINSKI: Usudio bih se reći sasvim suprotno: NAPROTIV!

REMBRANT: Ja mislim da ovo... ovo... šta god da je pred nama, uprkos svemu, predstavlja – nešto.

MIŠKIN: A šta predstavlja?

REMBRANT: Tragove stopala u snegu. Tragove stopala pijanog medveda koji pokušava, ali kolosalno ne uspeva, da hoda po pravoj liniji.

NIŽINSKI: Za mene lično, slika predstavlja apstraktni krik duše koja u sivilu traži oslonac i podršku. Iskidane duše ostavljene, poput snežnih pahulja, na milost i nemilost vetru.

JESENJIN: Ne, radi se o umetničkoj artikulaciji dokaza kojom bi želeo da se preda sudbini, da pleše poput snežnih pahulja. Jer motiv snega, u ovom autobiografskom delu, u prvi plan ističe bezbrižnost, bestežinsko lebdenje. A kako se ovo... ovo. Ova vaša... stvar zove, Alekseju Ivanoviču? Male bele kugle, na velikoj beloј kugli.

NIŽINSKI: Bravo, Alekseju Ivanoviču, bravo!

MIŠKIN (klanja se): Hvala vam, gospodo, hvala na iskrenom divljenju. Duboko sam dirnut. (skida kaput i prekriva sliku)

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču, jednostavno sam ostao bez reči.

NIŽINSKI: I ja takođe.

MIŠKIN: Što se mene tiče, imam ih još nekoliko, koje bih rekao glasno. Dokazao sam da imam talenta ne manje od vas –

JESENJIN: Što znači da smo svi podjednako talentovani, zar to nije divno.

REMBRANT: Svi podjednako, ali, ipak, ja, kao slikar i umetnik...

NIŽINSKI: I ja kao plesač...

MIŠKIN: To neprirodno razmetanje, to vrckanje dupetom, tako da se stalno pri plesu spotičete, to patetično njihanje, to nazivate plesom?

JESENJIN: Bravo, Alekseju Ivanoviču!

MIŠKIN: A Vi, Ivane Petroviču? To epigramsko trabunjanje, ti verbalni ekvivalenti podrigivanja, te pompezne banalnosti, ti površni bezdani, Vi to nazivate poezijom?

REMBRANT: Bravo, bravo, Alekseju Ivanoviču, čestitamo!

MIŠKIN: A Vi, Nikolaju Nikolajeviču? Pseće govno veći je estetski čin od Vaših mazarija četkicom pa neću da trošim reči na to.

REMBRANT: Godinama se nisam ovako zabavljao.

JESENJIN: Vaša kritika me je zaista šokirala. Bez sumnje i Vi ste otkrili vaš talenat. Nas trojica ćemo se baviti slikanjem, baletom i filozofiranjem o smislu života, a vi ćete da nas zabavljate kritikovanjem naših napora. Izvrsno! Bravo!

MIŠKIN: Hoćete da kažete da ja to moram da prihvatim?

JESENJIN: Nikako. Ovde smo savršeno slobodni.

MIŠKIN: Ako smo stvarno slobodni da budemo ono što želimo, budimo ono što jesmo – sudije.

JESENJIN: Zar to već nismo?

MIŠKIN: Kako, kad smo onemogućeni da delimo pravdu?

JESENJIN: Nećemo govoriti o pravdi sve dok je koncept pravde narušen.

MIŠKIN: Mora biti narušen. (Shvata šta je upravo rekao) Da, koncept pravde mora biti narušen.

REMBRANT: Aaa, Ivane Petroviču... moje slike su nestale u obliku dima!

MIŠKIN: Da... Ja sam ih spalio. Svih četrdeset pet besmrtnih remek-dela našeg kućnog genija nestalo je u oblaku dima. Sada morate da me kaznite. Čekaću u svojoj sobi.

(REMBRANT jeca. ZAMATNJENJE. Svetlo na MIŠKINA koji piše pismo majci)

MIŠKIN: Draga majko... mećava je sve gora... dan sve kraći... uskoro će početi duga polarna noć... mraz, vetar, smetovi – živimo u paklu... Međutim, sada kada sam nametnuo red našoj zajednici osećam se mnogo bolje...

(ZATAMNJENJE)

3.

(Svetlo. JESENJIN sedi za stolom i čita. NIŽINSKI vežba plesne korake. REMBRANT radi na novoj slici, koja podseća na stare. MIŠKIN ulazi)

MIŠKIN: Zašto ste me ostavili da čekam ovoliko?

JESENJIN: Kako to mislite, Alekseju Ivanoviču?

MIŠKIN: Uradio sam nešto užasno. Morate da me kaznite.

JESENJIN: Nikolaj Nikolajevič nije podneo tužbu.

NIŽINSKI: Oprostio vam je. Zadivljujuće.

REMBRANT: Izvanredna prilika da razvijemo novi pristup.

(vraća se sa puškom u rukama)

REMBRANT: Miškine, šta to radite?

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču, opet ste se naoružali, očekujete napad?

MIŠKIN: Ivane Aleksejeviču Nižinski, da li biste bili ljubazni da mi učinite uslugu?

NIŽINSKI: Samo recite, Alekseju Ivanoviču, pa mi smo prijatelji, zar ne?

MIŠKIN: Da li biste stali ovde do zida? Nikolaju Nikolajeviču, da li biste i Vi bili ljubazni? To je sitnica. Samo vežite ovo preko očiju našeg učitelja igranja. Molim Vas, Nikolaju Nikolajeviču.

JESENJIN: Vaša metafora je iluzorna. Slepa vera u sutrašnjicu vodi brzopletim žrtvama.

MIŠKIN: Sutrašnjica je nešto što vi ne shvatate! Sutra je već kasno?

JESENJIN: Zar ste zaboravili da ste sudija?

MIŠKIN: Ne mogu da budem sudija dok ne postanem dželat.

(MIŠKIN puca i promašuje)

MIŠKIN: Zašto niste mrtvi?

NIŽINSKI: Možda jesam.

(MIŠKIN ponovo puca)

REMBRANT: Dva puta promašiti sa te razdaljine. Niste baš neki strelac, zar ne, Alekseju Ivanoviču?

(MIŠKIN puca u REMBRANTA i opet promašuje)

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču – (MIŠKIN puca u JESENJINA)

JESENJIN: U čemu je sada problem, Alekseju Ivanoviču? Delite pravdu svuda unaokolo, i opet ste nezadovoljni? U ovom životu nije novo mreti, al' ni živet bogme najnovije.

(MIŠKIN Stavlja cev sebi u usta, izlazi sa scene da se ubije... čuje se pucanj)

SVI: Uteha je ono što imamo
Ne i što želimo.
Nošeni kao pahulje,
Nedodirujući tlo,
Mi smo u prolazu.
Naš jedini smer je
Smer vetra.
Vetar udahnuje život
Trenucima. Vetar jeste uteha.
I uteha je sve što nam ostaje.
Mislina sive magle mi teku...

(MIŠKIN se vraća)

MIŠKIN: Nisam hteo, desilo se.

JESENJIN: Namere su jedno, a život nešto sasvim drugo.

REMBRANT: Šta se dogodilo?

MIŠKIN: Puška je sama opalila.

REMBRANT: Razneli ste palac?

MIŠKIN: Nešto mnogo gore.

NIŽINSKI: Napravili ste rupu u tavanu?

MIŠKIN: Ne, ne. Nešto stotinu, hiljadu puta gore.

JESENJIN: Ne mogu da zamislim, Nikolaje Nikolajeviču, šta bi to moglo da bude gore od rupe na plafonu.

MIŠKIN: Vi ne shvatate... meni je užasno... užasno žao... (Pokazuje ka vratima)

JESENJIN: Nikolaju Nikolajevuči, molim Vas.

(REMBRANT odlaže četkicu i izlazi)

REMBRANT: Oh, Bože...

JESENJIN: Šta ste videli?

REMBRANT: Oh, Bože...

(NIŽINSKI izlazi)

NIŽINSKI: Oh, Bože...

JESENJIN: Šta ste videli?

(JESENJIN izlazi. REMBRANT, NIŽINSKI i MIŠKIN zure u vrata i čekaju)

JESENJIN: Oh, Bože...

(REMBRANT i NIŽINSKI oduzimaju MIŠKINU pušku. Vezuju mu ruke iza leđa REMBRANTOVIM šalom)

(ZATAMNJENJE)

4.

(Suđenje)

NIŽINSKI: Sud zaseda, neka optuženi ustane.

REMBRANT: Prigovor. Nepotrebno je da optuženi vezanih ruku prisustvuje suđenju.

Uveravam sud da zlikovac, pardon, optuženi nema nameru da beži.

NIŽINSKI: Shvatili smo poentu odbrane. Odvežite optuženog.

(REMBRANT odvezuje MIŠKINA. Ovaj odmah stavlja šal oko vrata)

NIŽINSKI: Nastavljamo sa procesom. Neka tužilac počne sa izlaganjem.

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču Miškine, ustanite! Optuženi ste da ste 24. Februara u 13 časova nezakonito posedovali opasno vatreno oružje namenjeno isključivo za snabdevanje suda mesom, i rukovali već spomenutim oružjem tako nespretno i neodgovorno, da ste prouzrokovali smrt nevinog čoveka. Optuženi ste za namernu nepažljivost koja je prouzrokovala nemerljivu štetu ovom sudu – smrt čoveka u punoj snazi, Nikolaja Sergejeviča Dobronosova, slučajno poznatijeg kao Nikita, Vrhovnog sudije ovog suda!

MIŠKIN: To nije istina! To nije istina!

NIŽINSKI: Upozoravam odbranu da sud neće tolerisati ovakvo ponašanje.

MIŠKIN: To nije istina! Nikita je bio sluga. U redu, nije bio sluga, bio je kućepazitelj, bio je.. Nikita nije bio sudija!

NIŽINSKI: Identitet žrtve ne menja prirodu zločina, to mora da bude jasno čak i odbrani. Nastavite, Ivane Petroviču!

REMBRANT: Prigovor. Istina je da identitet žrtve ne menja prirodu zločina, ali da je (zločinac) optuženi znao da je Nikita Vrhovni sudija, ne bi ni pipnuo pušku, a kamo li da sam rukuje njom mada ne razlikuje cev od kundaka.

NIŽINSKI: Sud ne poriče da ima nešto istine u toj tvrdnji. Nastavite Nikolaju Nikolajeviču.

REMBRANT: (zločinac) Optuženi je bio uveren, a mi, njegove kolege, činili smo sve da ga razuverimo –

JESENJIN: Prigovor.

NIŽINSKI: Odbija se.

JESENJIN: Ne možete ga odbiti, pre nego što ga izložim!

NIŽINSKI: Prigovor prihvaćen.

JESENJIN: Ne možete ga ni prihvatiti.

MIŠKIN: U redu, izložite ga.

JESENJIN: Optuženi je morao da zna da je Nikita Vrhovni sudija, pošto je bilo savršeno jasno –

MIŠKIN: Prigovor!

NIŽINSKI: Odbija se! (smeh)

MIŠKIN: Zahtevao sam stotinu puta da me odvedete kod Vrhovnog sudije, i stotinu puta ste me odbili. Rekli ste mi da je Vrhovni sudija poslovno odsutan, da je suviše zauzete da bi me primio, da je zauzet važnijim poslovima, da nije lako razgovarati s njim –

JESENJIN: Naravno, pošto je bio nem.

NIŽINSKI: Prigovor se odbija.

REMBRANT: Najstrožije protestvujem zbog načina na koji se ovaj proces odvija.

NIŽINSKI: Prigovor se prihvata.

MIŠKIN: Čiji? Odbrane? Ili optužbe?

NIŽINSKI: Odbrane. Optužbe. Oba. Ne znam. Upozoravam i odbranu i optužbu da će sud ubrzo izgubiti strpljenje.

JESENJIN: Ivane Aleksejeviču, tužilac bi sada pristupio unakrsnom ispitivanju optuženog.

NIŽINSKI: Izvolite.

REMBRANT: Prigovor.

NIŽINSKI: Odbija se. Izvolite, Ivane Petroviču.

JESENJIN: Alekseju Ivanoviču, molim Vas da na moja pitanja odgovarate jasno i precizno. Šta je Nikita radio kada nije bio u zgradi?

MIŠKIN: Lovio je medvede.

JESENJIN: I?

MIŠKIN: I lisice.

JESENJIN: I?

MIŠKIN: Zečeve.

JESENJIN: I?

MIŠKIN: Obarao drveće-

JESENJIN: I?

MIŠKIN: Cepao drva.

JESENJIN: Dakle, možemo da kažemo da je bio poslovno odsutan. A šta je radio kada nije bio odsutan?

MIŠKIN: Kuvao je.

JESENJIN: I?

MIŠKIN: Brisao je pod.

JESENJIN: I?

MIŠKIN: Nameštao je krevete. Kuvao čaj.

JESENJIN: I?

MIŠKIN: Krpio odeću.

JESENJIN: Šta je još radio?

REMBRANT: Ku, ku, ku...?

MIŠKIN: Kupao se!

JESENJIN: Nije se kupao! Drugim rečima, dok smo mi uživali u blagodetima slikarstva, baleta, poezije i pobune, Nikita se u tišini bavio višim, najvišim ciljevima. Zar nije bila naša obaveza da ga ne uznemiravamo u njegovom radu?

MIŠKIN: Bila je.

JESENJIN: Ukratko, među nama je živio čovek koji je na sebe preuzeo najteže breme odgovornosti: da se ne smrzavamo, ili crkavamo od gladi. Da li bi Vrhovni sudija mogao da nosi tu titulu ukoliko ne bi shvatio da je to njegov najvažniji, i u ovim okolnostima, jedini zadatak?

MIŠKIN: Ne bi?

JESENJIN: Dakle, zar nije bilo očigledno da je Nikita Vrhovni sudija?

MIŠKIN: Bilo je.

JESENJIN: Koju biste Vi kaznu odredili sudiji koji je lišio svoje kolege kućepazitelja, čuvara i zaštitnika?

MIŠKIN: Najtežom kaznom koju zakon omogućava.

JESENJIN: Ivane Aleksejeviču, tužilac nema više pitanja.

NIŽINSKI: Nikolaju Nikolajeviču? Odbrana?

REMBRANT: Odbrana je ostala bez argumenata.

NIŽINSKI: Ivane Petroviču, Nikolaju Nikolajeviču, pristupite radi konsultacije.

(JESENJIN i REMBRANT prilaze do NIŽINSKOG. Gledaju se međusobno. Zatim se JESENJIN i REMBRANT povlače, a NIŽINSKI ustaje)

NIŽINSKI: Alekseju Ivanoviču Miškine, ustanite. Mada zakon kaže da kazna mora biti primerena zločinu, odlučili smo da u ovom slučaju ona mora biti primerena i zločincu.

Insistirali ste na najtežoj kazni koju zakon omogućava, te smo stoga odlučili da vas kaznimo – JESENJIN, REMBRANT, NIŽINSKI: Slobodnim izborom vlastite budućnosti!

(Posmatraju ga trijumfalno se smešeći. Miškin se polako okreće, pada na kolena zarivši lice u šake. ZATAMNJENJE)

5.

(Svetlo. JESENJIN, REMBRANT i NIŽINSKI sede za stolom, ispijajući čaj. MIŠKIN ulazi i proverava samovar. Dopunjuje lonče REMBRANTU)

REMBRANT: E, ovo ja zovem čajem. Zar nećeš da nam se pridružiš, Alekseju Ivanoviču?

MIŠKIN (vraća se, ljubazno): Meso mi je u rerni.

NIŽINSKI: Neće da pobegne. Uzmi gutljaj, Alekseju Ivanoviču.

MIŠKIN: Već sam popio par šolja u kuhinji.

REMBRANT: Ali tvoje palačinke od krompira, Alekseju... nema tog blaga... tako su...

NIŽINSKI: Sočne...

REMBRANT: Tako su...

NIŽINSKI: Mesnate... Tope se u ustima.

REMBRANT: Kako ih pripremaš? Ili je to tvoja mala tajna?

MIŠKIN: Malo vode, malo brašna, par krompira. Zatim umutim...

JESENJIN: Bravo, Alekseju Ivanoviču!

REMBRANT i NIŽINSKI: Bravo, bravo, Alekseju Ivanoviču, ali ono što si uradio juče... ponosam sam što te poznajem.

MIŠKIN: Juče?

NIŽINSKI: Već si zaboravio?

JESENJIN: Medved.

MIŠKIN: Ah, to. Sitnica.

REMBRANT: Nećeš nam prepričati kako si to izveo?

MIŠKIN: Otišao sam do ivice šume da vidim gde se Nikita snabdevao drvima. Medved e krenuo na mene. Ubio sam ga.

(Smeh. MIŠKIN uzdahne, a zatim im se pridružuje)

(ZATAMNJENJE)

6.

(NIŽINSKI, potišten, umotan u svoj ogrtač sedi za stolom. Ulazi MIŠKIN i posmatra ga)

MIŠKIN: Ivane Aleksejeviču. Ne osećam se dobro.

NIŽINSKI: Zima?

MIŠKIN: Glava mi je puna neke čudne tišine. Znaš o čemu razmišljam? Kada sam imao dvanaest godina, bio sam na operaciji. Probudivši se iz narkoze svet mi se učinio.. nekako drugačiji. Predmeti kao da više nisu bili tako... čvrsti. Često pomislim da nisam možda umro na tm operacionom stolu, i da sve ove godine živim u nekom paralelnom svetu, kao u snu.

NIŽINSKI: Pre nego što si ti došao, cele nedele je bilo veoma sunčano... jako malo snega... otisnuo sam s eu blinu... A onda, ne znam zašto, okrenuo sam se i vratio trčeci... A pre nego što sam ja došao, ista stvar se dogodila Nikiti... Jednog dana je pokušao da pobegne... Otisnuo se u daljinu... vratio se sutradan... i nikada više ni reč...

MIŠKIN: Jedino čega se bojim je da ću jednoga dana shvatiti da ovo uopšte nije san. Ivane Aleksejeviču, smem li da Vas zamolim za ubičajenu uslugu?

(NIŽINSKI ga radosno šamara)

MIŠKIN: Hvala vam.

NIŽINSKI: Kako se osećaš?

MIŠKIN: Smireno.

REMBRANT: Ivan Petrovič ima novu pesmu, i moram da priznam vrlo je zanimljiva.

JESENJIN: Pa, drugačija. Napravio sam kopije za svakog od vas... za ovu pesmu je najbitnije da je izgovaramo simultano, svako po dva reda. Samo tako ona može da dostigne –

REMBRANT: Da počnemo.

JESENJIN: Barabumba bimbi rumbi / barambaba bambirabi...

REMBRANT: Bromborombor brumbi / grembibimbi grumbirabi...

NIŽINSKI: Borebambar yamber kabir / grumber mamber gorebambar

JESENJIN: Paradinga bingaringa / mingaringa ringaraya

REMBRANT, NIŽINSKI, MIŠKIN: Bravo, Ivane Petroviču, bravo, briljantno...

JESENJIN: Gospodo. Pre nego što se posvetimo svojim posebnim aktivnostima rekao bih nekoliko reči: Mračni tunel u kome smo se izgubili ostao je za nama. Pred nama je dug i bogat period ispunjen, možda ne luksuzom i blistavošću, ali svakako mirom. U ovom periodu mira, koji smo toliko dugo čekali, i koji smo zaslužili – (kucanje x2)... Nikolaju Nikolajeviču, molim Vas.

(REMBRANT odlazi do vrata. Okleva, okreće se. Kucanje se ponavlja. REMBRANT izlazi.

MIŠKIN, NIŽINSKI i JESENJIN čekaju. REMBRANT se vraća)

Ivane Aleksejeviču?... Zar ne biste vi Ivane Petroviču, ne? (kucanje)

JESENJIN: Dakle?

REMBRANT: Dakle?

JESENJIN: I?

REMBRANT: I?

NIŽINSKI: Kaže da je sudija.

JESENJIN: Pa?

REMBRANT: Pa?

NIŽINSKI: Kaže da je došao da deli pravdu.

(Eksplozija smeha. Tišina. Sudije stanu u red, okrenu se ka vratima i čekaju)

(ZATAMNENJE)